

KOMPANIA WĘGLOWA S.A.
ODDZIAŁ KOPALNIA WĘGLA KAMIENNEGO „HALEMBA - WIREK”
41-706 Ruda Śląska, ul. Kłodnicka 54

UZUPEŁNIENIE NR 2

DO RAPORTU O ODDZIAŁYWANIU PRZEDSIĘWZIĘCIA NA ŚRODOWISKO

**p.n. „Wydobywanie kopalin: węgla kamiennego i metanu z węgla
ze złoża „Śmiłowice”**

Za Zespół :

.....
mgr inż. Leszek Wątor
nr upr. geolog. 021096, IV-0384

Wykonawca:
„PROGEO” Spółka z o.o. ul. B. Chrobrego 31/153 40-881 Katowice

Katowice, luty 2015 r.

I. Wprowadzenie

Niniejsze uzupełnienie zostało sporządzone w związku z wezwaniem wystosowanym przez Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Katowicach, w piśmie znak: WOOS.4242.64.2014.MK2.3 z dnia 17.12.2014 r. (**załącznik nr 1**), odnośnie uzupełnienia i wyjaśnienia informacji zawartych w Raporcie o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko p.n. „*Wydobywanie kopalin: węgla kamiennego i metanu ze złoża „Śmiłowice”*”.

Raport stanowi załącznik do wniosku Kompanii Węglowej S.A. – oddział KWK „Halemba – Wirek”, o wydanie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach dla całego przedsięwzięcia, polegającego na eksploatacji kopalin - węgla kamiennego i metanu z udokumentowanego złoża „Śmiłowice”.

Raport wykonany został w pełnym zakresie zgodnie z art. 66 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, Dz. U. nr 199, poz. 1227.

II. Uzupełnienia do Raportu nawiązujące do wezwania z dnia 17.12.2014 r.

- Wyjaśnienie spełnienia przesłanek umożliwiających zastosowanie dla jednolitej części wód powierzchniowych (JCWP) derogacji, o której mowa w art. 38j ustawy z dnia 18 lipca 2001 r. Prawo wodne.

(Uzupełnienia odnoszą się do pkt. 3.7 oraz 8.1 Raportu.....)

- Informacje czy planowane przedsięwzięcie może wpłynąć na nieosiągnięcie celów środowiskowych jednolitych części wód podziemnych.

(Uzupełnienia odnoszą się do pkt. 8.1 Raportu.....)

W artykule 81 (pkt3) Ustawy z dnia 3 października 2008 o udostępnieniu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (DZ.U. 2008; 199; poz. 1227) ustalono, że „*jeżeli z oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko wynika, że przedsięwzięcie może spowodować nieosiągnięcie celów środowiskowych zawartych w planie gospodarowania wodami na obszarze dorzecza organ właściwy do wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach odmawia zgody na realizację przedsięwzięcia, o ile nie zachodzą przesłanki, o których mowa w art. 38j ustawy z dnia 8 lipca 2001r. – Prawo wodne*”.

Planowane przedsięwzięcie będzie bezpośrednio i pośrednio oddziaływało na następujące jednolite części wód (JCW) - zgodnie z załącznikiem nr 2 do Planu gospodarowania wodami dorzecza Odry (M.P. nr 40 poz. 451 z 2011 r.): **Jasienica do Ornontowickiego potoku (PLRW600061162299), Promna (PLRW6000611616), Jamna (PLRW60006116149) oraz Kłodnica do Promnej (bez) (PLRW60006116159), a także na jednolitą część wód podziemnych (JCWPd): nr 133.**

W Ustawie Prawo wodne (Dz. U. 2012 Nr 145 ze zm.) odniesiono się do uwarunkowań związanych z nieosiągnięciem celów środowiskowych. W art. 38j tej ustawy stwierdzono, że:

1. *Dopuszczalne jest nieosiągnięcie dobrego stanu ekologicznego oraz niezapobieżenie pogorszeniu stanu ekologicznego jednolitych części wód powierzchniowych oraz dobrego potencjału ekologicznego, jeżeli:*

- 1) *jest ono skutkiem nowych zmian właściwości fizycznych tych wód albo*
- 2) *niezapobieżenie pogorszenia się stanu tych wód ze stanu bardzo dobrego do dobrego jest wynikiem nowych działań człowieka, zgodnych z zasadą zrównoważonego rozwoju i niezbędnych dla rozwoju społeczeństwa.*

Według „Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry”, który został opublikowany 27.05.2011 r. w Monitorze Polskim Nr 40, poz. 451 jednolite części wód powierzchniowych: JCWP Jasienica do Ornontowickiego potoku (PLRW600061162299), JCWP Promna (PLRW6000611616), JCWP Jamna (PLRW60006116149) oraz JCWP Kłodnica do Promnej (bez) (PLRW60006116159) i podziemnych (JCWPd nr 133), podlegają derogacjom.

Jak wykazano w Raporcie oddziaływania na środowisko analizowanego przedsięwzięcia oraz w Uzupełnieniu nr 1 do Raportu, sporządzonego we wrześniu 2014 r., przedsięwzięcie praktycznie nie będzie oddziaływać negatywnie na ww. Jednolite Części Wód Powierzchniowych, za wyjątkiem JCWP Kłodnica do Promnej (bez) (PLRW60006116159), z uwagi na konieczność odprowadzania do rzeki Kłodnicy wód pochodzących z odwadniania złoża „Śmiłowice”, które będą odprowadzane przez istniejący system odwadniania Zakładu Górniczego – KWK „Halemba – Wirek” razem z całością wód dopływających do zakładu.

W Górnośląskim Zagłębiu Węglowym odbiornikami zasolonych wód kopalnianych są ciekі podlegające derogacjom czasowym (4(4) -1 - brak możliwości technicznych). Uzasadnieniem tych derogacji jest wpływ działań antropogenicznych na stan JCW oraz brak możliwości technicznych ograniczenia wpływu tych oddziaływań. Generuje to konieczność przesunięcia w czasie osiągnięcia celów środowiskowych przez JCW. Występująca

działalność gospodarcza człowieka związana jest ściśle z występowaniem surowców naturalnych, bądź przemysłowym charakterem obszaru. Osiągnięcie celów środowiskowych – uzyskanie dobrego stanu/potencjału dla większości JCW będzie możliwe po roku 2027.

Zlewnia rzeki Kłodnicy należy do najsilniej przeobrażonych działalnością człowieka regionów. Źródła Kłodnicy znajdują się w Katowicach. Rzeka płynie przez gęsto zaludnioną, przemysłową część województwa śląskiego. Rzeka Kłodnica od samych źródeł obciążona jest wodami obcymi, pochodzenia antropogenicznego. Rzeka przepływa przez duże miasta: Katowice, Mikołów, Ruda Śląska, Bytom, Zabrze i Gliwice, przyjmując oczyszczone lub nieczyszczone ścieki bytowo - gospodarcze z budownictwa mieszkaniowego. Oprócz tych ścieków do rzeki i jej dopływów odprowadzane są ścieki przemysłowe, wody opadowe z zakładów przemysłowych oraz wody dołowe z kopalń węgla kamiennego z Katowic, Rudy Śląskiej, Zabrze i Gliwic zlokalizowanych w jej zlewni. W rzece jest wysoki i nienaturalny przepływ wody. Udział wód obcych, oszacowany przez IMGW o/Katowice dla przekroju wodowskazowego w Gliwicach, w latach osiemdziesiątych XX wieku wynosił około 63%. Składały się na niego wody pochodzące z przerzutu z sąsiednich zlewni, wykorzystywane do zaopatrzenia ludności w wodę pitną (duża część aglomeracji katowickiej zasilana jest w wodę pochodzącą ze zlewni Wisły) oraz wody dołowe wypompowywane ze zlokalizowanych na tym terenie kopalń węgla kamiennego.

Wody powierzchniowe w ciekach powierzchniowych i zbiornikach, zmieniły swój pierwotny skład chemiczny w mniejszym lub większym stopniu, na skutek zanieczyszczenia środowiska wodnego ściekami komunalnymi i bytowo-gospodarczymi z zakładów przemysłowych zlokalizowanych w zlewni rzeki Kłodnicy. Istotny wpływ na poziom zasolenia wód płynących w rzece Kłodnicy mają także zwałowiska odpadów górniczych znajdujące się w zlewni rzeki Kłodnicy poprzez wymywanie z nich chlorków i siarczanów.

Badania wód powierzchniowych w punktach pomiarowo kontrolnych wykonane są w pełnym zakresie grup wskaźników jakości wody przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Katowicach. Z danych Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Katowicach z 2012 r. wynika, iż w przekroju punktu kontrolno-pomiarowego zlokalizowanego bezpośrednio na rzece Kłodnica tj. punkt Kłodnica - poniżej ujścia Jamny wybrane wskaźniki chemiczne charakterystyczne dla omawianego problemu to jest: zawartość chlorków, siarczanów i zawiesiny mechanicznej wynoszą (średnioroczne stężenie):

- chlorków - 2039,2 mg/l przy stężeniu wynoszącym od 470 do 3400 mg/l,

- siarczanów - 410 mg/l przy stężeniu od 190 mg/l do 920 mg/l,
- zawiesiny - 33,4 mg/l przy stężeniu od 15 mg/l do 88 mg/l.

Wprowadzenie wód pochodzących z odwadniania złoża „Śmiłowice” spowoduje stosunkowo niewielkie zmiany parametrów ilościowo-jakościowych rzeki Kłodnicy, co zostało szczegółowo przedstawione w Uzupełnieniu nr 1 do Raportu o oddziaływaniu na środowisko analizowanego przedsięwzięcia, sporządzonym we wrześniu 2014 r. W podsumowaniu stwierdzono wówczas, że wody kopalniane ze złoża „Śmiłowice”, będą odprowadzane razem z całością wód KWK „Halemba – Wirek” do rzeki Kłodnicy wylotem w km 63+760, zgodnie z warunkami określonymi w pozwoleniu wodno prawnym.

Kopalnia posiada pozwolenie wodnoprawne na odwodnienie zakładu górniczego w ilości 25 570 m³/d tj. 17,76 m³/min, udzielone Decyzją Nr 1287/OS/2014 Marszałka Województwa Śląskiego znak OS.WS.7322.91.2014 z dnia 27.06.2014 r. Pozwolenie ważne jest do 31.08.2020 roku.

KW S.A. Oddział KWK „Halemba-Wirek” Ruch Halemba w Rudzie Śląskiej wprowadza nadmiar wód dołowych do rzeki Kłodnicy zgodnie z pozwoleniem wodnoprawnym, wydanym Decyzją Nr 2246/OS/2014 Marszałka Województwa Śląskiego znak OS.WS. 7322.141.2014 z dnia 11.11.2014 r. Pozwolenie ważne jest do 31.08.2020 roku.

Zgodnie z ww. pozwoleniem KW S.A. Oddział KWK „Halemba-Wirek” w Rudzie Śląskiej może wprowadzać nadmiar oczyszczonych wód dołowych do rzeki Kłodnicy w ilości 18 940 m³/d. tj. 13,15 m³/min odpowiadające parametrom:

- zawiesiny ogólne	-	35 mg/l i poniżej
- chlorki	-	9 500 mg/l i poniżej
- siarczany	-	1 500 mg/l i poniżej

Owadnianie złoża będzie się zatem odbywało wyłącznie poprzez istniejący system odwadniania KWK „Halemba – Wirek”.

Ustalono, że w roku 2025, charakteryzującym się najwyższym prognozowanym zrzutem jonów Cl + SO₄ do rzeki Kłodnicy, stężenie jonów Cl w wodach rzecznych po zrzucie wód kopalnianych (z uwzględnieniem dopływu ze złoża „Śmiłowice”) wzrośnie z obecnej wartości ok. 3 385 mg/l (dane za lata 2008 - 2012 r.) do ok. 3 580 mg/l (max wzrost o ok. 6%), a stężenie jonów SO₄ wzrośnie z obecnej ilości ok. 543 mg/l do ok. 556 mg/l (max wzrost o ok. 2%). Obliczone, prognozowane wzrosty zawartości jonów Cl + SO₄ w wodach rzeki Kłodnicy są zatem niewielkie i w związku z tym nie wpłyną w istotny sposób niekorzystnie na zmiany w życiu biologicznym w rzece, które ze względu na występującą degradację wód rzecznych jest już obecnie bardzo ubogie.

Przedsięwzięcie polegające na eksploatacji złoża „Śmiłowice” i związany z tym zrzut wód kopalnianych do rzeki Kłodnicy w km 63+760, będzie wpływać na elementy fizykochemiczne analizowanego JCWP, przede wszystkim zasolenie rzeki Kłodnicy, jednak nie spowoduje istotnego pogorszenia stanu ekologicznego wód Kłodnicy oraz nie będzie powodować nieosiągnięcia celów środowiskowych, czyli działań określonych w programie wodno środowiskowym kraju, m. innymi ze względu na:

- a) mały udział tych wód (max 10%) ze złoża „Śmiłowice”, w stosunku do ogólnej ilości wód kopalnianych odprowadzanych przez kopalnie węgla kamiennego m. innymi KWK „Bielszowice”, KWK „Halemba – Wirek”, a także ogólnej ilości ścieków przemysłowych odprowadzanych przez innych użytkowników,
- b) zawartość składników fizykochemicznych, w tym zawartość jonów Cl i SO₄, nie odbiegającą zasadniczo od jakości pozostałych wód KWK „Halemba – Wirek”,
- c) brak w składzie wód kopalnianych substancji szkodliwych oraz utrzymywanie się zawartości poszczególnych oznaczonych składników, poniżej wartości dopuszczalnych podanych w załączniku nr 3 do Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 24 lipca 2006 r., w sprawie warunków jakie należy spełnić przy wprowadzaniu ścieków do wód lub do ziemi oraz w sprawie substancji szczególnie szkodliwych dla środowiska wodnego (Dz. Ustaw nr 137, poz. 984),
- d) zły stan jakościowy wód odbiornika – rzeki Kłodnicy.

Istotne znaczenie ma również równomierny w ciągu doby zrzut zasolonych wód kopalnianych. Taka sytuacja jest korzystna z hydrobiologicznego punktu widzenia, eliminuje wahania stężeń chlorków i siarczanów szkodliwych dla organizmów wodnych.

Wpływ ilościowy odprowadzanego nadmiaru wód dołowych z KWK „Halemba – Wirek” do rzeki Kłodnicy jest minimalny, ponieważ maksymalny zrzut wody z kopalni „Halemba-Wirek” określony w aktualnym pozwoleniu wodnoprawnym w stosunku do wielkości przepływu miarodajnego Q_{1%} - stanowi 3,3 promila.

Badania przeprowadzone przez LEMTECH Konsulting Sp. z o.o. w Krakowie oraz Ośrodek Badań i Kontroli Środowiska Sp. z o.o. w Katowicach w związku z wykonaniem w 2014 r opracowania pn.: *Studium ochrony wód rzek zlewni Kłodnicy, Bierawki i rzeki Nacyny w aspekcie minimalizacji wpływu odprowadzanych wód dołowych z kopalń KW S.A* pozwoliły na wnikliwą ocenę ekologiczną jakości wód i stopnia degradacji poszczególnych odcinków ekosystemów wodnych przed i za zrzutem wód dołowych.

Na podstawie otrzymanych wyników wskaźników biologicznych dokonano ekologicznej klasyfikacji badanych cieków. Nie stwierdzono zależności pomiędzy zrzutem wód dołowych a stanem / potencjałem ekologicznym analizowanych ekosystemów wodnych. Badania fizykochemiczne wykazały wysoki poziom zanieczyszczeń wód powierzchniowych na wszystkich analizowanych stanowiskach, co zostało potwierdzone wynikami badań struktury fauny dennej, flory wodnej oraz oceną mikrobiologiczną cieków.

Należy podkreślić fakt, że zrzut wód dołowych nie spowodował pogorszenia stanu ekologicznego badanych cieków. Wyniki wskazują na ogólną degradację środowiska rzeczno, która jest spowodowana nie tylko poprzez działalność przemysłu górniczego, ale także innych użytkowników zlewni.

Ocena przeprowadzona przez LEMTECH Konsulting Sp. z o.o. w Krakowie oraz Ośrodek Badań i Kontroli Środowiska Sp. z o.o. w Katowicach w związku z wykonaniem w 2014 r. opracowania pn.: *Studium ochrony wód rzek zlewni Kłodnicy, Bierawki i rzeki Nacyny w aspekcie minimalizacji wpływu odprowadzanych wód dołowych z kopalń KW S.A* na podstawie badań makrozoobentosu w rzece Kłodnicy wykazała, że jakość wód cieków przed i za zrzutem wód dołowych utrzymywała się na stałym poziomie, nie przekraczając warunków granicznych dla stanu/potencjału słabego.

Dominowały gatunki, makrobezkręgowców, które są odporne na zanieczyszczenia (*Oligochaeta*) oraz gatunki z rodziny *Gammaridae* – które preferują wody o mniejszym ładunku zanieczyszczeń. Poprawy stanu ekologicznego nie zaobserwowano w punkcie JCWP, w którym pogorszyła się jakość wód rzeki Kłodnicy. Związane to jest ze zmniejszeniem się różnorodności biologicznej na badanym stanowisku

Należy podkreślić fakt, że na wszystkich stanowiskach zlokalizowanych przed zrzutem stan/potencjał badanych wód był już słaby, badane rzeki są już zdegradowane – zasolone, z zawiesiną pyłu węglowego.

Wody pochodzące z odwodnienia kopalni „Halemba-Wirek” wprowadzane do rzeki Kłodnica nie powinny wywoływać w wodach takich zmian fizycznych, chemicznych i biologicznych, które uniemożliwiałyby prawidłowe funkcjonowanie ekosystemów wodnych i spełnienie przez wody określonych dla nich wymagań jakościowych, związanych z ich użytkowaniem wynikającym z warunków korzystania z wód regionu wodnego. Wprowadzanie wód dołowych z kopalni KW „Halemba-Wirek” powoduje lokalne podwyższenie zasolenia rzeki Kłodnicy.

2. *Dopuszczalne jest nieosiągnięcie dobrego stanu oraz niezapobieżenie pogorszeniu stanu jednolitych części wód podziemnych, o których mowa w art. 38e, jeżeli jest ono skutkiem:*

- 1) *nowych zmian właściwości fizycznych jednolitych części wód powierzchniowych albo*
- 2) *zmian poziomu zwierciadła tych wód.*

Według „Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry”, Jednolite Części Wód Podziemnych (w tym JCWPd nr 133) znajdujące się na obszarze GZW, podlegają zmianie poziomu zwierciadła wód podziemnych o zasięgu i charakterze regionalnego leja depresji obejmującego m.in. czynne i zlikwidowane zakłady górnicze objęte systemem odwadniania górotworu.

JCWPd nr 133 podlega derogacjom 4(5) - 1 - cele mniej rygorystyczne - brak możliwości technicznych oraz derogacjom czasowym 4(4) – 1 - brak możliwości technicznych. Uzasadnieniem tych derogacji jest wpływ górnictwa, prowadzone odwadnianie kopalń i zatapianie głębokich lejów depresji oraz brak możliwości zakończenia eksploatacji ze względów gospodarczych. Osiągnięcie celów środowiskowych – uzyskanie dobrego stanu dla JCWPd nr 133, której stan ogólny sklasyfikowano jako słaby, będzie możliwe w dłuższym horyzoncie czasowym (po roku 2027).

Należy podkreślić, że w złożu „Śmiłowice” projektuje się prowadzenie eksploatacji na dużych głębokościach w zakresie 900-1350 m. Projektowane prace górnicze, a w szczególności wyrobiska eksploatacyjne, będą oddziaływać odwadniająco wyłącznie na głęboko zalegające karbońskie poziomy wodonośne. Poziomy karbońskie nie stanowią użytkowych poziomów wodonośnych i nie są ujmowane. Zawierają one wody słone, których mineralizacja wzrasta z głębokością ich zalegania. Według danych zamieszczonych w dokumentacji geologicznej, mineralizacja wód w zakresie głębokości projektowanych prac, to jest 900 -1350 m wynosi od ok. 50 g/l, a max dochodzi do ok. 200 g/l.

W złożu „Śmiłowice” nie dojdzie do drenażu pierwszego, czwartorzędowego poziomu wodonośnego przez wyrobiska górnicze. Nie przewiduje się również drenażu i negatywnego oddziaływania na zbiornik wód podziemnych GZWP 331 – dolina kopalna rzeki Górna Kłodnica, który obejmuje warstwy czwartorzędowe. Poziomy użytkowe czwartorzędu i niżej zalegającego triasu, ze względu na izolację grubymi pakietami izolacyjnymi zalegającymi w utworach miocenu, w spagu triasu i w karbonie, nie zostaną naruszone drenażem

spowodowanym oddziaływaniem wyrobisk górniczych, ponieważ eksploatacja górnicza prowadzona będzie na dużych głębokościach w zakresie 900-1350 m.

Reasumując, projektowana eksploatacja złoża „Śmiłowice” wiązać się będzie z odprowadzaniem wód z karbońskich, głęboko zalegających nieużytkowych poziomów wodonośnych, które w tej części GZW nie mają wpływu na stan JCWPd nr 133, a tym samym podjęcie eksploatacji złoża i jego odwadnianie, nie wpłynie na nieosiągnięcie wyznaczonego celu środowiskowego.

3. *Przepisy powyższe stosuje się, jeżeli są spełnione łącznie następujące warunki:*

- 1) *podejmowane są wszelkie działania, aby łagodzić skutki negatywnych oddziaływań na stan jednolitych części wód;*

Planowana eksploatacja złoża „Śmiłowice” prowadzona będzie z wykorzystaniem projektowanej infrastruktury podziemnej i powierzchniowej należącej do Kompanii Węglowej S.A. – Oddział KWK „Halemba-Wirek”. Wody dołowe pochodzące z odwadniania złoża „Śmiłowice” będą kierowane poprzez istniejący system odwadniania kopalni a następnie po oczyszczaniu, zostaną odprowadzone do wód powierzchniowych – rzeki Kłodnicy poprzez funkcjonujący obecnie wylot usytuowany w km 63+760 rzeki. KWK „Halemba-Wirek”, prowadząc eksploatację węgla na stosunkowo dużym obszarze i przy dużej głębokości wydobywania, ingeruje w środowisko naturalne, w tym w środowisko wodne. Mając na uwadze uciążliwości dla otoczenia, przewiduje się realizację przedsięwzięć minimalizujących skutki planowanej działalności. Prowadzony będzie m.in. monitoring stanu, ilości i jakości wód podziemnych oraz powierzchniowych. W praktyce ograniczanie wpływu wód kopalnianych na wody powierzchniowe odbywa się poprzez zastosowanie rozwiązań: metod geologiczno-górniczych oraz wykorzystanie wód kopalnianych do potrzeb własnych zakładu. Do roku 2027, pomimo stosowania w/w metod problem podwyższonego zasolenia wód powierzchniowych (w rzece Kłodnicy) będzie występował w skali zbliżonej do obecnej (średnie sumaryczne stężenie chlorków i siarczanów w wodach rzeki Kłodnicy poniżej zrzutu wód kopalnianych KWK „Halemba-Wirek”, utrzyma się na poziomie powyżej 1 g/l.

- 2) *przyczyny zmian i działań, o których mowa powyżej, są szczegółowo przedstawione w planie gospodarowania wodami na obszarze dorzecza;*

Według „Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry”, zostały zapisane przyczyny zmian i działań oraz derogacje czasowe:

JCWP – derogacje czasowe 4(4) -1 - brak możliwości technicznych. Uzasadnieniem tych

derogacji jest wpływ działań antropogenicznych na stan JCW oraz brak możliwości technicznych ograniczenia wpływu tych oddziaływań. Generuje to konieczność przesunięcia w czasie osiągnięcia celów środowiskowych przez JCW.

JCWpd - derogacje 4(5) - 1 - cele mniej rygorystyczne - brak możliwości technicznych. Derogacje te zostały uzasadnione wpływem górnictwa, prowadzonym odwadnianiem kopalń i zatapianiem głębokich lejów depresji oraz brakiem możliwości zakończenia eksploatacji kopalń ze względów gospodarczych.

- 3) *przyczyny zmian i działań, o których mowa powyżej, są uzasadnione nadrzędnym interesem publicznym, a pozytywne efekty dla środowiska i społeczeństwa związane z ochroną zdrowia, utrzymaniem bezpieczeństwa oraz zrównoważonym rozwojem przeważają nad korzyściami utraconymi w następstwie tych zmian i działań;*

Złoże „Śmiłowice” będzie eksploatowane z wykorzystaniem istniejącej infrastruktury wodno-ściekowej należącej do Kompanii Węglowej S.A. – Oddział KWK „Halemba-Wirek”. Istniejący od wielu lat system odwadniania ww. kopalni, oczyszczania i wprowadzania wód dołowych do wód powierzchniowych, będzie systematycznie remontowany i modernizowany. Ze względu na bezpieczeństwo ludzi niezbędne jest ciągle odwadnianie czynnych wyrobisk górniczych, a ewentualne zakończenie wydobywania węgla wiąże się z koniecznością dalszego odwadniania górotworu m.in. z uwagi na bezpieczeństwo sąsiednich czynnych zakładów górniczych, w których prowadzona jest lub będzie eksploatacja węgla (zabezpieczenie przed zagrożeniem wodnym ludzi pracujących pod ziemią).

Działalność wydobywcza Kompanii Węglowej S.A. – Oddział KWK „Halemba-Wirek” w rejonie nowo udostępnianego złoża „Śmiłowice”, wykorzystującego dostępne zasoby węgla kamiennego wynoszące 698 mln ton zasobów bilansowych dobrej jakości węgla, ma znaczący wpływ na bezpieczeństwo energetyczne kraju. Przy planowanym poziomie wydobywania z przedmiotowego złoża w ilości 1,0 – 1,5 mln ton rocznie, eksploatacja wydzielonej grupy zasobów przemysłowych i operacyjnych, w okresie do 2063 r, może być efektywnie realizowana. Zakład Górniczy KWK „Halemba-Wirek” będzie miał znaczący udział w rynku pracy w skali lokalnej (ok. 3000 miejsc pracy). W następstwie zmian i działań związanych z eksploatacją węgla, KWK „Halemba-Wirek” w obrębie złoża „Śmiłowice”, będzie ingerował w środowisko naturalne, w tym w środowisko wodne. Jednak pozytywne efekty dla środowiska i społeczeństwa przeważają nad korzyściami utraconymi w następstwie eksploatacji węgla kamiennego.

- 4) *zakładane korzyści wynikające ze zmian i działań, o których mowa powyżej, nie mogą zostać osiągnięte przy zastosowaniu innych działań, korzystniejszych z punktu widzenia interesów środowiska. ze względu na negatywne uwarunkowania wykonalności technicznej lub nieproporcjonalnie wysokie koszty w stosunku do spodziewanych korzyści.*

Kompania Węglowa S.A. – Oddział KWK „Halemba-Wirek” realizuje działania, których celem jest ograniczenie niekorzystnego oddziaływania na środowisko wodne wynikające z konieczności wprowadzania wód kopalnianych do wód powierzchniowych. Zastosowane w nich rozwiązania techniczne w zakresie gospodarowania zasolonymi wodami dołowymi, należy zaliczyć do najlepszych dostępnych technik w warunkach funkcjonowania sektora górnictwa kamiennego w Polsce. Zastosowanie metod górniczo-geologicznych oraz częściowe wykorzystywanie wód do celów własnych, pozwala na złagodzenie skutków wprowadzania zasolonych wód kopalnianych do wód powierzchniowych. Zastosowanie metody odsalania wód kopalnianych, ze względu na wysokie koszty inwestycyjne i eksploatacyjne oraz na problemy z zagospodarowaniem produktów odsalania (sól warzona NaCl, woda odsolona - zdemineralizowana), w uwarunkowaniach KWK „Halemba-Wirek” nie jest racjonalnie uzasadnione.

Górnictwo węgla kamiennego, niezależnie od stosowanych technologii eksploatacji, jest ingerencją w środowisko i powoduje określone negatywne jego skutki. Działalność tego sektora jest trwale związana z minimalizacją niekorzystnego oddziaływania na środowisko.

Trwający proces restrukturyzacji górnictwa w tym także Kompanii Węglowej S.A., do której należy Kopalnia „Halemba-Wirek” w Rudzie Śląskiej objął swoim zasięgiem między innymi działania zmierzające do zmniejszenia szkodliwego oddziaływania na środowisko, w tym ograniczenie negatywnego wpływu zasolonych wód pochodzących z odwadniania zakładów górniczych na wody powierzchniowe. Wody powierzchniowe jako odbiorniki wód kopalnianych odprowadzanych z kopalni narażone są na odbiór znacznych ładunków zanieczyszczeń, głównie chlorków i siarczanów.

W 1998 r. GIG Katowice opracował „Analizę możliwości odsalania wód dołowych z KWK „Halemba”, w której rozważano możliwość zastosowania metod odsalania wód dołowych oraz budowę Zakładu Odsalania.

Analiza wykazała, że indywidualne działania KWK „Halemba-Wirek” w zakresie odsalania swoich wód nie przyniosą znacznej poprawy czystości wód w rzece Kłodnicy, z uwagi na jej zasolenie na całej długości spowodowane przez innych użytkowników, w tym kopalnię. A ponadto zastosowanie metod utylizacji jest bardzo drogie i ekonomicznie nieuzasadnione.

Obecnie w Polsce brak jest skutecznej metody utylizacji wód zasolonych, której zastosowanie w Kopalni „Halemba-Wirek” byłoby technicznie i ekonomicznie uzasadnione. Dotychczas stosowana metoda odsalania wód kopalnianych prowadzona w Zakładzie Odsalania Wód Dołowych „Dębieńsko” okazała się metodą bardzo drogą i nieekonomiczną.

Problem zasolenia w kopalni sprowadza się do ograniczania odprowadzania tych wód do rzeki Kłodnicy i do zwiększenia ich racjonalnego zagospodarowania.

KW S.A. - Oddział KWK „Halemba-Wirek” na przestrzeni lat rozpoczęła ograniczanie ładunku soli odprowadzanego do odbiornika poprzez szereg działań na dole kopalni, a polegających na zastosowaniu metod górniczo- geologicznych ograniczających dopływ wód słonych, a tym samym ograniczających ilości wód wypompowywanych na powierzchnię. Zagospodarowanie wód słonych tą metodą kopalnia prowadziła poprzez - magazynowanie wód w zrobach tworząc bezpieczne zbiorniki wodne na dole, doszczelnianie zrobów pyłami dymnicowymi, czyszczenie osadników dołowych na poz. 525 m i 1030 m, zamknięcie i otamowanie wyrobisk.

W celu ograniczenia negatywnego oddziaływania na środowisko – wody w zlewni rzeki Kłodnicy, KW S.A. Oddział KWK „Halemba-Wirek” realizuje zadania nałożone decyzją naprawczą Wojewody Śląskiego znak ŚR-I-6617/12/05 z dnia 16 marca 2005 r., zaktualizowaną:

- Decyzja nr 2762/OS/2009 Marszałka Województwa Śląskiego (znak OS.WS.76370/58.3/09, OS.WS.KW 00339/09 z dnia 25.08.2009 r.) zobowiązująca kopalnię do budowy pompowni głównego odwadniania na poz. 1030 m, umożliwiającą selektywne pompowanie zasolonych wód dołowych do wykorzystania ich na cele technologiczne na dole i na powierzchni kopalni w terminie do 31 grudnia 2015 r.
- Decyzja nr 4904/OS/2010 Marszałka Województwa Śląskiego (znak OS.WS.76370/87.3/10, OS.WS.KW 00906/10 z dnia 22.11.2010 r.) zobowiązująca kopalnię do ograniczenia negatywnego oddziaływania na środowisko – wody w zlewni rzeki Kłodnicy poprzez skierowanie 1500 m³/dobę ścieków bytowo-gospodarczych z kopalni na projektowaną oczyszczalnię miejską „Halemba-Centrum” w terminie do 31 grudnia 2015 r.

Ponadto kopalnia zobowiązana została do ograniczenia szkodliwego oddziaływania na środowisko zasolonych wód dołowych pochodzących z odwadniania kopalni i wprowadzanych do rzeki Kłodnicy przez realizację następujących działań:

- doszczelnianie zrobów pyłami dymnicowymi,
- szlamowanie osadników dołowych na poz. 525 i 1030m,

- wykorzystanie wód dołowych do celów p. poż. , zraszania,
- uzupełnianie obiegu wodno-mułowego ZPMW,

Realizując zadania objęte w/w decyzją naprawczą kopalnia poprzez zastosowanie metod górniczo-geologicznych ograniczających dopływ wód słonych, a tym samym ograniczających ilości wód wypompowywanych na powierzchnię , prowadzi działalność mającą na celu ograniczenie ładunku soli wprowadzanego do środowiska wodnego. które w latach 2012-2013 było następujące :

➤ doszczelnianie zrobów pyłami dymnicowymi	- 2 036,1 Mg soli
➤ szlamowanie osadników wód dołowych na poz. 525m i 1030 m	- 8 565,6 Mg soli
➤ wykorzystanie wód dołowych do celów p.poż., zraszania	-10 990,6 Mg soli
➤ uzupełnianie obiegu wodno-mułowego ZPMW	- 5 049,0 Mg soli

Łącznie działania te pozwoliły na ograniczenie zrzutu ładunku soli do odbiornika wód powierzchniowych , tj. rzeka Kłodnica o 26 641,3 Mg w okresie 2012-2013r.

Kopalnia realizuje również zapisy Decyzji Naprawczej w zakresie dotyczącym przekazania ścieków bytowo-gospodarczych z kopalni na oczyszczalnię miejską Halemba-Centrum do 2015 roku. Ścieki bytowe i wody opadowe lub roztopowe z terenu Zakładu Głównego Ruchu Halemba odprowadzane są do rzeki Kłodnicy w ilości: 81,25 m³/h, 1 950 m³/d, 711 750 m³/rok zgodnie z pozwoleniem wodnoprawnym wydanym przez Marszałka Województwa Śląskiego decyzja nr 3591OS/2012 znak OS.WS.7322.224.3.2012, OS.WS.KW 00898/12 z dnia 28.12.2012 r. Termin ważności pozwolenia upływa 31.12.2015 r. Zgodnie z „Masterplanem gospodarki ściekowej w Rudzie Śląskiej” – cz. II „Koncepcja gospodarki ściekowej dla zlewni rzeki Kłodnicy”, ścieki bytowo-gospodarcze z Kopalni zostały uwzględnione w bilansie ścieków dla oczyszczalni HALEMBA – Centrum, która jest docelowym obiektem oczyszczania ścieków w zlewni dzielnicy Halemba, Bielszowice i Wirek.

Zgodnie z przywołaną j.w. decyzją naprawczą Kopalnia „Halemba-Wirek” realizuje zadanie inwestycyjne n.t „Budowa sieci kanalizacyjnej dla KW S.A. Oddział KWK „Halemba-Wirek” Ruch Halemba”. Przewidziany termin zakończenia inwestycji to 31 grudnia 2015 r.

KW S.A. Oddział KWK Halemba-Wirek czyni nieustanne starania w zakresie poprawy jakości również ścieków bytowo-gospodarczych odprowadzanych do rzeki Kłodnicy. W celu ograniczenia ponadnormatywnego ładunku zanieczyszczeń odprowadzanego do odbiornika wód powierzchniowych, tj. rzeki Kłodnicy kopalnia zleca

firmie zewnętrznej czyszczenie osadników połaziennych i łapaczy mydła, z których na bieżąco usuwane są powstałe zanieczyszczenia ścieków bytowych. Działania te w sposób doraźny do czasu zakończenia inwestycji przekierowania ścieków na oczyszczalnię Halemba-Centrum pozwalają ograniczać ładunek zanieczyszczeń w odprowadzanych ściekach do rzeki. Prowadzony przez kopalnię monitoring jakości odprowadzanych ścieków wykazuje, że podjęte i podejmowane na bieżąco przez kopalnię w/w działania spowodowały spadek poziomu zanieczyszczeń w odprowadzanych ściekach w stosunku do lat poprzednich.

Kopalnia posiada pozwolenie wodnoprawne na odwodnienie zakładu górniczego w ilości 25 570 m³/d tj. 17,76 m³/min, udzielone Decyzją Nr 1287/OS/2014 Marszałka Województwa Śląskiego znak OS.WS.7322.91.2014 z dnia 27.06.2014 r. Pozwolenie ważne jest do 31.08.2020 roku.

KW S.A. Oddział KWK „Halemba-Wirek” Ruch Halemba w Rudzie Śląskiej wprowadza nadmiar wód dołowych do rzeki Kłodnicy zgodnie z pozwoleniem wodnoprawnym, wydanym Decyzją Nr 2246/OS/2014 Marszałka Województwa Śląskiego znak OS.WS. 7322.141.2014 z dnia 11.11.2014 r. Pozwolenie ważne jest do 31.08.2020 roku.

W nawiązaniu do art. 81 ust. 1 pkt 3 Ustawy z dnia 3 października 2008r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społecznym w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko należy stwierdzić, że z przeprowadzonej oceny oddziaływania na środowisko wynika, że poprzez realizację przedsięwzięcia nie zostaną osiągnięte cele środowiskowe zawarte w „Planie gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry”, który został opublikowany 27.05.2011 r. w Monitorze Polskim Nr 40, poz. 451, dla Jednolitej Części Wód Powierzchniowych (JCWP JCWP Kłodnica do Promnej (bez)), oznaczonej europejskimi kodem PLRW60006116159 (naturalna część wód). Natomiast, po analizie przesłanek, o których mowa w art. 38j ustawy z dnia 18 lipca 2001 r. – Prawo wodne, należy stwierdzić jednoznacznie, że nie ma przeszkód formalnych do wydania przez właściwy organ, decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach zgody na realizację przedsięwzięcia, albowiem spełnione są łącznie następujące warunki:

- *podejmowane są wszelkie działania, aby łagodzić skutki negatywnych oddziaływań na stan jednolitych części wód;*
- *przyczyny zmian i działań, o których mowa powyżej, są szczegółowo przedstawione w planie gospodarowania wodami na obszarze dorzecza;*

- *przyczyny zmian i działań, o których mowa powyżej, są uzasadnione nadrzędnym interesem publicznym, a pozytywne efekty dla środowiska i społeczeństwa związane z ochroną zdrowia, utrzymaniem bezpieczeństwa oraz zrównoważonym rozwojem przeważają nad korzyściami utraconymi w następstwie tych zmian i działań;*
- *zakładane korzyści wynikające ze zmian i działań, o których mowa powyżej, nie mogą zostać osiągnięte przy zastosowaniu innych działań, korzystniejszych z punktu widzenia interesów środowiska, ze względu na negatywne uwarunkowania wykonalności technicznej lub nieproporcjonalnie wysokie koszty w stosunku do spodziewanych korzyści.*

REGIONALNA DYREKCJA OCHRONY ŚRODOWISKA W KATOWICACH

Katowice, 17 grudnia 2014 r.

WOŚ.4242.64.2014.MK2.3
za potwierdzeniem odbioru

REGALNA „KALEMBA-WIREK”
Data wpływu 29.12.2014
Lp. 8370
Do wiadomości
Do wykonania THE

Burmistrz Miasta Łaziska Górne
Plac Ratuszowy 1
43 – 170 Łaziska Górne

Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Katowicach po zapoznaniu się z uzupełnieniem do raportu o oddziaływaniu na środowisko przedsięwzięcia pn. „Wydobywanie kopalin: węgla kamiennego oraz metanu z węgla ze złoża Śmiłowice” przekazany przy piśmie WOŚ.6220.14.1.2014 z 7 listopada 2014 t. ponownie wzywa do przedstawienia:

- wyjaśnienia spełnienia przesłanek umożliwiających zastosowanie dla jednolitej części wód powierzchniowych (JCWP) derogacji, o której mowa w art. 38j ustawy z dnia 18 lipca 2001 r. Prawo wodne. Jak wynika z uzupełnienia do raportu derogację zaproponowano w związku z przewidywanym wpływem na parametry chemiczne wody, nie zaś w związku z nowymi zmianami w charakterystyce fizycznej części wód powierzchniowych JCWP (art. 38j ustawy Prawo wodne jest dopełnieniem transpozycji art. 4 ust. 7 Ramowej Dyrektywy Wodnej - RDW), zatem derogacja z art. 38j nie ma tutaj zastosowania, a jedynie derogacje czasowe, przy czym termin osiągnięcia celów środowiskowych może być przesunięty maksymalnie o dwa cykle planowania, zatem rok 2027 jest datą ostateczną, do której należy osiągnąć cel środowiskowy dla jednolitej części wód przy zastosowaniu derogacji z art. 4 ust. 4 RDW,
- informacji, czy planowane przedsięwzięcie może wpłynąć na nieosiągnięcie celów środowiskowych jednolitych części wód podziemnych. W przedstawionym uzupełnieniu podano, że planowane przedsięwzięcie nie spowoduje istotnego pogorszenia stanu jakości wód podziemnych jednostki nr 133 JCWPd, a tym samym nie spowoduje nieosiągnięcia celów środowiskowych. Eksploatacja wyrobisk wiązać się będzie z odprowadzaniem wód z karbońskich poziomów wodonośnych, a tym samym będzie wpływać na stan ilościowy wód podziemnych, a tej kwestii nie wzięto pod uwagę przy ocenie czy planowane wydobywanie węgla kamiennego może wpłynąć na nieosiągnięcie celów środowiskowych. Dla jednolitej części wód podziemnych, na której prowadzona będzie eksploatacja węgla już obecnie stan ilościowy jest zły i wpisane są derogacje przesuwające osiągnięcie celów środowiskowych w czasie. Jeśli analiza wykaże, że planowana działalność może wpłynąć na nieosiągnięcie wyznaczonego celu środowiskowego należy wykazać że spełnione będą przesłanki umożliwiające objęcie planowanej inwestycji derogacją określone w prawie wodnym i Ramowej Dyrektywie Wodnej.

Do czasu uzupełnienia raportu sprawa pozostaje bez biegu. Po uzupełnieniu zgromadzona dokumentacja wymagać będzie ponownej analizy w związku z tym informuję, że tut. organ zajmie stanowisko w przedmiotowej sprawie w ciągu 21 dni od dnia złożenia uzupełnienia.

Regionalny Dyktando Ochotnicy Środowisk

Raporty

[Signature]

mgr Leonard Staszczak

Do wiadomości:

- (1.) Pan Wojciech Szymiczek
KW S.A. KWK „Halemba – Wirek”
ul. Kłodnicka 54
41-706 Ruda Śląska
2. WOOS -aa